Univerzita Karlova v Praze

ZÁZNAM O PRŮBĚHU OBHAJOBY

BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: *Zdvořilost v České republice: Děkování a přijímání díků*
Jazyk práce: český

Student: Michaela Svobodová
Fakulta: Pedagogická
Studijní program: Specializace v pedagogice – český jazyk – německý jazyk

Vedoucí / školitel: PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.
Oponent(i): doc. PhDr. Milada Hirschová, DSc.

Předseda komise: doc. PhDr. Milada Hirschová, DSc.
Členové komise: PhDr. Olga Palkosková, Ph.D.
PhDr. Ladislav Janovec, Ph.D.
PhDr. Pavla Chejnová, Ph.D.

Datum obhajoby: 5. září 2013

Průběh obhajoby:
Autorka představila komisi svoji práci, odůvodnila výběr tématu práce. Charakterizovala problematiku zdvořilosti a východiskovou literaturu. Pro praktickou část zvolila výzkum metodou kompletace diskurzu (devadesát respondentů). V dotazníku měli respondenti volit možnost. Cílem bylo zjistit, které z reakcí jsou adekvátní podle respondentů a zda jsou rozdíly mezi preferencemi mužů a žen. Rovněž se pokusila zjistit, zda lze zaznamenat neverbální reakce.
Autorka oproti původní práci konkrétněji stanovila cíle, upravila kvantitativní vyhodnocení, upravila stylizační stránku práce.

Vedoucí práce

Oproti původně předložené verzi jsou zde konkrétně vymezeny cíle, což napomáhá autorce i k formulování obecnějších závěrů. V teoretické části jsem nezaznamenala větší změny, autorka stále pracuje se sekundárními zdroji. V empirické části navazuje na některé teorie zmiňované v úvodu, např. koncept pozitivní a negativní zdvořilosti Brownové a Levinsona. Další práce, s nimiž autorka v úvodu pracuje, nebyly při výzkumu zohledněny, např. Hofstedův model kultur nebyl při interpretaci dat dostatečně využit, rovněž teorie mluvních aktů (Grepl – Karlík) byla sice doplněna, nicméně autorka k ní dále neodkazuje.

Za velké zlepšení je ovšem nutno považovat upřesnění kvantifikace (vyjádření dat v celých číslech) a zaměření pozornosti na některé jazykové jevy (např. které slovní druhy se uplatňují ve stereotypizovaných formulích). Závěrečná interpretace je však stále spíše povrchní.

V práci se téměř nevyskytují pravopisné chyby, oproti původní verzi došlo k odstranění některých neústrojných formulací. Po stylové stránce je patrné zlepšení.

Oproti původní verzi došlo k patrnému zlepšení, autorka odstranila největší nedostatky (nepřesná kvantifikace, formulace cílů, popis metodologie). Ke zlepšení došlo i po stránce stylu a odborného vyjadřování. Autorce stále vytýkám, že pracovala převážně se sekundární literaturou.

Připomínky vedoucího práce

4.1	Proč jste zvolila jako teoretické východisko teorii zdvořilosti Brownové a Levinsona?
4.2	Našla jste v odpovědích rovněž manifestace negativní zdvořilosti?
4.3	Proč jste nezařadila do dotazníku situaci z formálního či oficiálního kontextu?
4.4	U jedné položky dotazníku figuruje jako spolukomunikant rodič či přítel. Oddělila jste tyto dvě situace? Dle mého názoru se jedná o odlišný kontext a tyto dvě situace nelze směšovat.
4.5	Jedna z otázek je věnována neverbální komunikaci. Lze se domnívat, že formulace otázky nabádá respondenta, aby se k neverbální komunikaci vyjádřil. Okomentujte validitu otázky číslo 5 z Vašeho dotazníku.

Reakce autorka

Teorii zdvořilosti Brownové a Levinsona volila autorka, protože se zdvořilosti běžně užívá, aniž by si to respondenti uvědomovali, např. pozitivní zdvořilost. Případy negativní zdvořilosti v neformálních kontextech nenašla, ale některé případy by mohly negativně doznít – např. *To jsem tedy nečekal.* (K tomu vznesla komise připomínku, že nejde o případ negativní zdvořilosti). Autorka se navíc chtěla na pozitivní zdvořilost více zaměřit. Předsedkyně komise upozornila, že děkování těžko zahrne negativní zdvořilost. Autorka se domnívá, že rodiče a přátelé jsou v úzkém vztahu s komunikantem, takže by se měly odpovědi dost podobat, hlouběji tyhle dvě skupiny neodlišovala.

Autorka připustila, že někdo se k neverbální komunikaci vůbec nevyjádřil.

Oponent práce

Vzhledem k rozsahu existující literatury v dané oblasti nebylo možné sekundární literaturu zpracovat ve větším množství. Stále ovšem trvá převažující množství citací z druhé ruky. V interpretaci výsledků bylo odstraněno neadekvátní procentuální zpracování – nyní se uvádějí absolutní počty. Vzhledem k velmi omezenému počtu respondentů je však validita závěrů silně relativní.

Autorka odstranila stylizační lapsy a nenáležité odkazy, které byly v první verzi zavádějící.

Oproti první verzi je vyjadřování v práci plynulejší, uvádění výsledků v absolutních číslech přirozenější. Ani v této upravené verzi se neobjevuje klasifikace podle jazykového ztvárnění.

Dotazy a připomínky oponenta práce

4.1	Jaká je v sebraném materiálu nejčastější jazyková forma poděkování?
4.2	Jaké formy poděkování v sebraném materiálu lze považovat za neetiketní?

Reakce autorky

Nejčastější forma poděkování byla pomocí forem slovesa *děkovat* a adverbia míry. Dále se objevovala slova jako *díky, děkan, ď*.

Za neetiketní by autorka považovala poděkování formou žertu a ironie, kde není jasné, zda to tak adresát bude chápat. Ostatní případy chápe jako etiketní. Což jí bylo vyvráceno.

Diskuse

Probíhala po celou dobu obhajoby práce.

Výsledek obhajoby: DOBŘE

doc. PhDr. Milada Hirschová, DSc.

[jméno předsedy]